اقتصاد سرآمد
چهارشنبه ۱۱ آبان ۱۴۰۱ - شماره ۱۴۹۰

ایران در جایگاه نخست مصرف انرژی جهان قرار دارد

سخنگوی صنعت برق گفت: ایران بر اساس اطلاعات آژانس بین‌المللی انرژی، در رتبه اول شدت مصرف انرژی جهان قرار دارد.به گزارش اقتصادسرآمد، مصطفی رجبی مشهدی افزود: مهم‌ترین دلیل افزایش مصرف انرژی در ایران مربوط به پایین بودن نرخ انرژی سوخت است که مجلس در بخش اصلاح یارانه‌های انرژی مصوبه‌های مهمی در بودجه سال‌های ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱ برای رفع این موضوع تصویب کرده است.وی ادامه داد: در ایران بیش از دوبرابر متوسط جهانی برای کالا و خدمات انرژی مصرف می‌کنیم و روند مصرف سالانه بر خلاف تجربه سایر کشورهای دنیا که کاهشی هستند، صعودی است. مدیرعامل شرکت مدیریت شبکه برق ایران خاطرنشان کرد: امید است با اقدامی که مجلس تحت عنوان معاونت راهبردی پیش گرفته، بتوان روی مدیریت سمت تقاضا و مصرف تمرکز بیشتری داشته باشیم.سخنگوی صنعت برق درباره وضعیت تأمین برق در زمستان گفت: مردم همیشه همکاری خوبی با صنعت برق داشته‌اند و تابستان امسال به‌واقع نتیجه همکاری مردم را دیدیم و امیدواریم در زمستان نیز با مصرف درست برق و گاز به این همکاری ادامه دهند تا بتوانیم تأمین برق پایدار را داشته باشیم؛ چرا که قطعی برق در زمستان به‌خاطر وابسته بودن بیشتر وسایل گرمایشی به برق، بسیار دشوارتر است.

قرارداد سوآپ گاز با روسیه تصمیم درستی که باید مداوم باشد

با سوآپ گاز روسیه، ایران به هاب انرژی تبدیل می‌شود

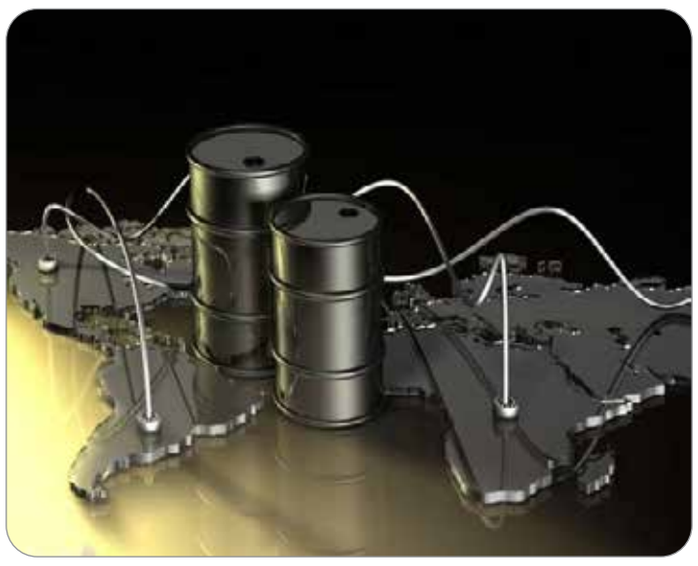

گروه انرژی - محمدحسین سیف اللهی مقدم - یک کارشناس ارشد اقتصاد انرژی درباره مزایای اقتصادی قرارداد سوآپ گازی ایران و روسیه گفت: به طور کلی، اوج مصرف گاز روسیه به دلیل شرایط اقلیمی که دارد در زمستان است، در عین حال، مصرف گاز ایران نیز به همین منوال است ولی اوج مصرف انرژی ایران در فصل‌های گرم سال در بخش برق است. اما می‌توانیم با مدیریت مصرف بخشی از برق و گاز خود را به کشورهای همسایه صادر کنیم.

به گزارش اقتصادسرآمد، علی شمس اردکانی با انتقاد از حضور بروکرات‌ها در حوزه انرژی به مهر گفت: این افراد مانع از اجرای به موقع سیاست های دیپلماسی انرژی می شوند.

وی در ادامه بیان کرد: اگر کم کاری بروکرات های بی سواد و بی توجه به منافع ملی در وزارت خانه‌های نفت و نیرو مانع این مساله نمی‌شدند ایران اکنون هاب انرژی منطقه شده بود. ما از یک طرف از هند تا مصر در بخش گاز و از طرف دیگر در بخش برق از شمال روسیه تا عمان و یمن را قادر به پوشش هستیم.

شمس اردکانی همچنین متذکر شد: در عین حال، این قراردادها با همسایگان باید توأم با قراردادهای دیگر باشد، یعنی ما گاز همسایه را بخریم به سایر کشورها که نیاز دارند سوآپ کنیم و در کنار آن قراردادهای دیگری نیز منعقد کنیم. در این شرایط زمانی و مکانی ما با یک فرصت طلایی مواجه هستیم تا بتوانیم این قرارداد را چندوجهی کنیم.

این عضو اتاق بازرگانی ایران همچنین تاکید کرد: در این بخش باید یک نکته اساسی را در نظر داشته باشیم که در بخش انتقال انرژی و مبادلات مصرف داخلی با خارجی مختلط نشود، یعنی خط لوله گاز و سیم برق با مصرف داخلی همراه نشود. به عنوان مثال، اگر قرار است به افغانستان گاز یا برق انتقال دهیم، یک استاندار در خرسان و یا بلوچستان نگوید که امسال به برق و یا گاز بیشتری نیاز داریم و صادراتی که به آن متعهد شده ایم را با مشکل مواجه کنیم.

ماجرای صادرات برق ایران به عمان در زمان ریاست جمهوری رهبری

شمس اردکانی با نگاهی به گذشته در خصوص ورود ایران به سوآپ گاز و صادرات برق بیان کرد: متأسفانه در سال‌های گذشته بخش گاز و به خصوص برق فقط تا نوک بینی خود را دیدند، در بخش تکنولوژی و لوازم انتقال انرژی بهترین و پیشرفته‌ترین شبکه‌های گاز و برق را ایران در جهان دارد. با این تفاسیر ما می‌توانیم به هاب انرژی تبدیل شویم. باید در این خصوص یک ابر مرد انرژی داشته باشیم که به صورت مستقیم با رئیس جمهوری کار کند و به وی گزارش دهد و اجازه دخالت بروکرات ها را در این بخش ندهد. هر دو وزارت نیرو و نفت را با هم داشته باشد و برای هر وزارتخانه وظیفه و سهمش را مشخص کند که هم نیاز داخل تأمین شود و هم سوآپ و صادرات به درستی انجام شود.

وی ادامه داد: در سال‌های گذشته من به عنوان نماینده ویژه حضرت آقا زمانی که رئیس جمهور بودند به عمان رفته و با سلطان قابوس به صورت مستقیم برای صادرات برق مذاکره کردم من اینجا متهم می‌کنم بروکرات هایی که در آن زمان این قرارداد مهم و ذی قیمت را به هم زدند. قضیه از این قرار بود که، طرح به گونه‌ای برنامه ریزی شده بود که هزینه کابل کشی به گونه‌ای باشد که با کمترین هزینه از کم عمق ترین بخش دریا انجام شود. همانطور که می‌دانیم، بخشی از عمان در تنگه هرمز قرار دارد و در این قرارداد، بنا شد تا برای ۲ هزار مگاوات برق به عمان این کشور با اماراتی که بخشی از خاکش در این کشور قرار دارد صحبت کند تا یک کابل فشار قوی از جاسک کشیده شود که متأسفانه برخی در دولت در آن زمان مانع این کار شدند و در جلسه‌ای که مقامات عمانی به ایران برای ادامه این مذاکرات آمده بودند این عبارت را گفتند که «ایرانی ها لقمه را از پشت گردن» در دهان گذاشته اند!

تبدیل ایران به هاب انرژی با سوآپ گاز روسیه

شمس اردکانی سپس ادامه داد: در بخش دیگری باز هم در همان دوران ریاست جمهوری مقام معظم رهبری، من به هند رفته و با راجیو گاندی برای خط لوله گازی مذاکره کردم. این قرارداد در زمانی امضا شد که ایران حتی یک چاه هم در عسلویه حفر نکرده بود و می‌توانست سرمایه اولیه را از این خط لوله به دست بیاورد قرار بود ۱۵۰ میلیون متر مکعب از طریق این لوله به هند گاز صادر شود که هرگز این اتفاق نیفتاد و همه چیز در حد رفت و امد و مذاکره ماند.

آقای رئیس جمهور! دست بروکرات ها را از حوزه انرژی کوتاه کنید

وی تاکید کرد: در شرایط فعلی، قرارداد سوآپ گاز با روسیه تصمیم بسیار درستی بود که هم باید مداوم بوده و هم توسعه یابد تا ایران را به هاب انرژی منطقه تبدیل کند که البته آقای رئیسی جرأت و جسارت ورود به این بحث را داشت و باید این روند را ادامه دهد. به نظر می‌رسد ایشان باید یک سوپرمن انرژی در نظر بگیرد که این بخش را فعال نگه دارد.

اردکانی ادامه داد: برای پیش برد اهداف دیپلماسی انرژی باید بروکرات ها از این حوزه کنار روند.

عضو اتاق بازرگانی ایران همچنین در پایان گفت: وقتی ایران با هر کدام از کشورهای همسایه با یک سیم برق و یا یک لوله گاز متصل باشد قطعاً در این بخش امنیت ایران تضمین می‌شود. حتی ما می‌توانیم با کشورهایی که روابط سیاسی مثبتی نیز نداریم در بخش انرژی وارد رابطه شویم که این سبب می‌شود تا کمتر با سنک اندازی های سیاسی آنها نیز مواجه شویم.

برگزیده انرژی

در شانزدهمین نشست کمیسیون مشترک اقتصادی دو کشور

توافق‌ها و تصمیم‌های نفتی ایران-روسیه نهایی و امضا می‌شود

وزیر نفت با اشاره به ظرفیت‌های دو کشور ایران و روسیه در حوزه‌های مختلف و تحریم بودن هر دو کشور، گفت: گسترش همکاری‌های دوجانبه ایران و روسیه تحریم‌های بین‌المللی را بی‌اثر خواهد کرد.به گزارش اقتصادسرآمد، جواد اوجی در جمع خبرنگاران با اشاره به برگزاری پیش‌نشست هماهنگی با نمایندگان کارگروه‌های مختلف طرف ایرانی کمیسیون مشترک اقتصادی ایران و روسیه برای بررسی اسناد تدوین‌شده به‌منظور مذاکره و امضای سند نهایی اظهار کرد: در چند ماه گذشته در قالب کارگروه‌های مختلف بحث‌های مربوط به حوزه بانکی، انرژی، حمل‌ونقل، بهداشت، اقتصادی و... با وزارتخانه‌ها و دستگاه‌های ذی‌ربط در محل وزارت نفت پیگیری شده است، هم‌زمان با این نشست‌ها مسئولان و مقام‌های روس با سفر به ایران برای ارتباط بیشتر نشست‌هایی را با مسئولان ایرانی داشته‌اند که در این زمینه سفارت ایران در روسیه کمک شایانی به وزارت نفت داشته است.وی با تأکید بر اینکه همه توافق‌های انجام‌شده و مورد بحث و تبادل‌نظر ما در شانزدهمین کمیسیون مشترک اقتصادی ایران و روسیه درواقع همان محورهای مورد توافق رؤسای جمهور دو کشور است، تصریح کرد: در هیچ برهه‌ای از تاریخ، روابط ایران و روسیه به این نزدیکی نبوده، از این رو هم‌اکنون فرصت بسیار خوبی برای همکاری با این کشور فراهم شده است.وزیر نفت به ظرفیت‌های ایران و روسیه در حوزه‌های مختلف و تحریم بودن دو کشور اشاره و اظهار کرد: دو کشور می‌توانند با همکاری یکدیگر تحریم‌های بین‌المللی را بی‌اثر کنند و (سه‌شنبه، دهم آبان‌ماه) در شانزدهمین نشست کمیسیون مشترک اقتصادی دو کشور توافق‌ها و تصمیم‌های دو طرف نهایی و امضا می‌شود، ضمن آنکه توافق‌نامه‌ای کلی نیز بین دو کشور امضا می‌شود.اوجی با تأکید بر اینکه برگزاری شانزدهمین نشست کمیسیون مشترک اقتصادی دو کشور دستاوردهای خوبی به همراه خواهد داشت، گفت: در آینده سطح روابط دو کشور روزبه‌روز به‌ویژه در حوزه اقتصادی افزایش می‌یابد. شانزدهمین نشست کمیسیون مشترک اقتصادی ایران و روسیه از هشتم تا دهم آبان‌ماه به میزبانی روسیه برگزار می‌شود. جواد اوجی، وزیر نفت ریاست هیئت ایرانی این کمیسیون مشترک و الکساندر نواک، معاون نخست‌وزیر روسیه هم رئیس کمیسیون مشترک ایران و روسیه از سوی روسیه را به‌عهده دارد. در کمیسیون مشترک اقتصادی ایران و روسیه نمایندگانی از وزارت نفت، خارجه، امور اقتصاد و دارایی، راه و شهرسازی، نیرو، علوم، تحقیقات و فناوری، جهاد کشاورزی، ورزش و جوانان، ارتباطات و فناوری اطلاعات و نمایندگانی از ریاست جمهوری، مجلس شورای اسلامی، ستاد نیروهای مسلح، شورای عالی مناطق تجاری، صنعتی و ویژه اقتصادی، سازمان انرژی اتمی، بانک مرکزی، صندوق توسعه ملی، سازمان ملی استاندارد، اتاق بازرگانی و مرکز تجاری ایران در روسیه حضور دارند که با همتایان خود به گفت‌وگوی کارشناسی برای تدوین اسناد همکاری می‌پردازند.

رئیس هیات مدیره اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی

چالش‌های کرسنت در برنامه گازیِ اقلیم کردستان

رئیس هیات مدیره اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی گفت: مطابق قانون اساسی عراق و رای دادگاه، دولت موافق قراردادهای مستقیم اقلیم کردستان با شرکت‌های عظیم نفتی نیست و مدتی است که این موضوع جدی شده و حتی قراردادهایی که اقلیم برای صادرات گاز به ترکیه منعقد کرده در هاله‌ای از ابهام قرار دارد.به گزارش اقتصادسرآمد، سیدحمید حسینی ، درباره قرارداد گازی اقلیم کردستان با داناگاز امارات جهت توسعه میدان گازی این منطقه اظهار داشت: شرکت داناگاز از سال ۲۰۰۷ با اقلیم کردستان وارد قرارداد شد و در یک میدان در سلیمانیه به اسم کورومور سرمایه‌گذاری کرد و طی سال‌ها توانسته تولید از میدان را به حدود ۶۰۰ میلیون فوت مکعب برساند و برنامه دارد در حد یک میلیارد متر مکعب گاز تولید کند که می‌تواند به میزان ۵ هزار مگاوات نیروگاه‌های عراق را پوشش دهد. سال ۲۰۲۰ هم قرارداد دیگری برای افزایش سرمایه‌گذاری ۷۵۰ میلیون دلاری را پیش‌بینی کرده و این نشان می‌دهد این شرکت برنامه‌های زیادی را برای حضور در بازار عراق و بخصوص اقلیم کردستان دارد.وی افزود: اکنون پروژه کورومور اجرایی شده در حال تولید گاز است، البته از سال گذشته چندین بار مورد حملات راکتی گروه‌هایی قرار گرفته که مشخص نیست از گروه‌های طرفدار ترکیه بوده و یا اختلافات داخلی است. بنابراین در مقاطعی مجبور شدند تولید گاز را متوقف کنند، بنابراین اجرای پروژه در عراق بدون مسئله نیست. رئیس هیات مدیره اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی با بیان اینکه داناگاز برای سرمایه‌گذاری جدید در اقلیم کردستان ۳ مشکل دارد، گفت: ابتدا اینکه ممکن است مورد حمله راکتی گروه‌های مخالف قرار گیرد، دوم اینکه دولت مرکزی عراق و دادگاه فدرال قراردادهای شرکت‌های نفتی با اقلیم کردستان را غیرقانونی اعلام کردند و احتمال دارد جلوی صادرات گاز و سایر محصولات تولیدی گرفته شود، حتی عنوان شد داناگاز (کرسنت) همانگونه که علیه ایران شکایت کرد و جرایمی برای کشور ما تعیین شد، علیه اقلیم کردستان هم شکایت کرده، بنابراین قطعا همین برنامه را برای کردستان عراق هم دارد.وی تاکید کرد: مطابق قانون اساسی عراق و رای دادگاه دولت موافق قراردادهای مستقیم اقلیم کردستان با شرکت‌های عظیمی نفتی نیست و مدتی است که این موضوع جدی شده و حتی قراردادهایی که اقلیم برای صادرات گاز به ترکیه منعقد کرده در هاله‌ای از ابهام قرار دارد، در حالی که پیش‌بینی کردند حدود ۱۰ میلیارد متر مکعب از حوزه کورومور، شیخان و..... که حوزه‌های بزرگ گازی هستند همکاری را متوقف کنند.

دبیرخانه شورایعالی مناطق آزاد اعلام کرد

استقبال سرمایه‌گذاران روسی برای حضور در قطب‌های پتروشیمی، نفت و گاز ایران

سرپرست دبیرخانه شورایعالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی گفت: در این نشست سرمایه‌گذاران روسی برای حضور در قطب‌های پتروشیمی، نفت و گاز، فرودگاهی و... ایران استقبال کردند.به گزارش اقتصادسرآمد، نصراله ابراهیمی درباره آخرین نتایج نشست هیئت‌های تجاری ایران و روسیه افزود: همان‌طور که پیش از این از دولت فدرال روسیه درخواست کرده بودیم در این جلسات شاهد حضور شرکت‌های بزرگ روسی در حوزه‌های مختلف بودیم که خوشبختانه این شرکت‌های روسی مذاکرات اقتصادی جدی با همتایان ایرانی خود در زمینه سرمایه‌گذاری مشترک در طرح‌های میان دو کشور انجام دادند.ابراهیمی ادامه داد: در نشست هیئت‌های تجاری ایران و روسیه شاهد حضور معاون وزیر توسعه اقتصادی روسیه، رئیس اتاق بازرگانی روسیه و نمایندگان تجاری ایران در روسیه و نمایندگان تجاری روسیه در ایران بودیم. در این نشست حاضران بر تقویت روابط اقتصادی و دیپلماتیک، حمایت از سرمایه‌گذاران دو کشور تأکید کردند، ضمن آنکه توانستیم در این نشست ظرفیت‌ها و مشوق‌های قانونی و بالقوه مناطق آزاد تجاری کشورمان را برای طرف‌های روسی به‌خوبی بازگو کنیم که با استقبال سرمایه‌گذاران روسی برای حضور در هاب‌های پتروشیمی، نفت و گاز و فرودگاهی و... مواجه شد.وی افزود: مقرر شد هیئت‌های تجاری دو طرف با استفاده از سازوکارهای قانونی و دیپلماتیک بعد از این نشست در دو کشور حضور یابند و از نزدیک با ظرفیت‌های اقتصادی مناطق آزاد دو کشور آشنا شوند.سرپرست دبیرخانه شورایعالی مناطق آزاد تجاری _ صنعتی و ویژه اقتصادی، ایجاد اتحادیه اقتصادی مشترک برای مناطق آزاد بین دو کشور را یکی از اصلی‌ترین اهداف نشست هیئت‌های تجاری دو کشور دانست و گفت: در فاز نخست برنامه‌ریزی‌شده تا میان مناطق آزاد لوتوس آستاراخان، انزلی و چابهار رابطه ایجاد کنیم و برای آینده در نظر داریم این ارتباط را تا منطقه آزاد موندرا بمبئی هند توسعه دهیم.ابراهیمی افزود: در این نشست از بانک‌های خصوصی و دولتی روسی دعوت شد در بستر مقرراتی مشخص و واحد در مناطق آزاد مشترک میان دو کشور به فعالیت بپردازند، همچنین از این بانک‌ها درخواست شد در صورت تمایل اقدام به تشکیل بانک‌های آفشور و همین‌طور بورس بین‌الملل کنند تا به بازار سرمایه دو کشور به لحاظ تبادلات بانکی کمک شود. گفتنی است؛ شانزدهمین نشست کمیسیون مشترک اقتصادی ایران و روسیه از هشتم تا دهم آبان‌ماه به میزبانی روسیه برگزار می‌شود.

انرژی

رمزگشایی از نقشه بازمعماری تجارت انرژی ایران

بازمعماری تجارت انرژی ذیل طرح کلان سیاسی کشور با رویکرد شرق‌گرا و منطقه‌گرا در سطح راهبردی باید مبتنی بر تجارت حداکثری گاز به منظور کسب امنیت و قدرت سیاسی در منطقه و داخلی سازی مصرف نفت به منظور کسب ارزش‌افزوده بیشتر باشد.به گزارش اقتصادسرآمد، وجود منابع عظیم نفت و گاز در ایران اثرات جدی بر اقتصاد سیاسی کشور داشته است. به طور خاص، صادرات نفت خام از پیش از انقلاب، همواره نقش جدی در سیاست خارجی کشور از یک سو و تامین بودجه دولت از سوی دیگر داشته است، اما تشدید تحریم‌ها در دهه ۹۰ و کاهش شدید صادرات نفت ایران، ایده کلی حاکم بر فضای ذهنی مسئولین کشور ناظر به کسب امنیت و درآمد پایدار حاصل از صادرات نفت خام را با چالش مواجه نمود.طبق گزارش فارس ،از طرف دیگر، اقتصاد بین‌الملل شاهد تغییرات جدی به ویژه با ظهور چین به عنوان یک ابرقدرت اقتصادی بوده است که نقش و جایگاه سنتی ایران به عنوان یک تامین کننده نفت در اقتصاد بین‌الملل را تحت تاثیر قرار داده است. بنابراین، ایران باید در یک طرح کلان سیاسی که مبتنی بر تحولات بین‌الملل و مزیت‌های خود از جمله انرژی است، کشور را در نظم جدید اقتصاد بین‌الملل جانمایی کند.با توضیحات فوق، ضروری است معماری تجارت انرژی کشور به ویژه در صورت رفع تحریم‌ها مورد بازنگری و طراحی جدید قرار گیرد؛ به گونه‌ای که اولا در مقابل تحریم، مقاوم باشد و ثانیا در راستای جانمایی جدید ایران در اقتصاد بین‌الملل مبتنی بر مزیت‌های کشور قرار گیرد.ذکر این نکته نیز حائز اهمیت است که در مقطع کنونی، جنگ اوکراین یک فرصت بزرگ غیرقابل تکرار برای ایران ایجاد کرده است که می‌تواند در جایابی جدید در اقتصاد بین‌الملل و بازمعماری تجارت انرژی کشور، از آن بهره گیرد.

چرا صادرات نفت ایران تحریم‌پذیر است؟

در این راستا اندیشکده سیاست‌گذاری امیرکبیر در گزارشی با عنوان «لزوم بازمعماری تجارت انرژی کشور با محوریت تجارت گاز» به این موضوع پرداخته است.

بخش انرژی و به صورت خاص صادرات نفت، به عنوان یکی از بخش‌های مهم اقتصادی ایران همواره در معرض تحریم‌های امریکا بوده است.

در کنار همسوسازی اراده کشورهای مختلف برای تحریم نفت ایران، ویژگی‌های بازار نفت باعث شده است، صادرات نفت ایران توسط آمریکا قابل تحریم باشد.قابلیت جایگزینی نفت ایران که به علت وجود ظرفیت مازاد تولید نفت در جهان، امکان جابه‌جایی آسان نفت به مناطق مختلف و امکان جایگزینی نفت مناطق مشابه به جای یکدیگر ایجاد شده است، در کنار قابلیت شناسایی نفت صادراتی ایران از طرق شیمیایی، بانکی، رهگیری دریایی و خریدار نهایی نفت خام، شرایط امکان‌پذیری تحریم نفت ایران را مهیا کرده است.

تجربه دو دور تحریم شدن نفت ایران نشان داد که نفت ایران قابل تحریم بوده و در صورت تداوم معماری فعلی تجارت انرژی کشور (صادرات حداکثری نفت)، همواره تحریم خرید نفت ایران یکی از نقاط فشار امریکا بر کشور جهت کسب امتیازات بیشتر از ایران خواهد بود. لذا امکان ادامه دادن گزینه صادرات نفت خام برای جمهوری اسلامی وجود ندارد و کشور باید به سمت یک معماری جدید تجارت انرژی حرکت کند که ضمن مصونیت پایدار در مقابل تحریم‌ها، منافع سیاسی و اقتصادی حاصل از تجارت انرژی را برای کشور حداکثر نماید.

رمزگشایی از نقشه بازمعماری تجارت انرژی ایران

به منظور بازمعماری تجارت انرژی کشور، لازم است یک چارچوب تحلیلی برای مقایسه انواع حامل‌های انرژی به‌کار گرفته شود. از آنجا که تجارت انرژی علاوه بر ابعاد اقتصادی، دارای ابعاد سیاسی جدی به ویژه برای کشوری چون ایران است، چارچوب تحلیلی بازمعماری تجارت انرژی می‌بایست مبتنی بر حداکثر کردن آورده سیاسی و اقتصادی در ذیل قید کلی تحریم‌ناپذیری باشد.

بدین منظور، گزینه‌های جدی تجارت انرژی ایران یعنی صادرات نفت خام، صادرات گازطبیعی، صادرات فرآورده‌های نفتی و صادرات محصولات پتروشیمی، از منظر تحریم‌ناپذیری، آورده سیاسی (ایجاد قدرت در روابط خارجی) و آورده اقتصادی (ارزش‌افزوده) باید مورد مقایسه قرار گیرند از منظر تحریم‌ناپذیری، صادرات نفت بسیار تحریم‌پذیر است، اما صادرات گاز به علت قابلیت جایگزینی کم در موقعیت بسیار بهتری از لحاظ تحریم‌ناپذیری قرار دارد. صادرات فرآورده‌های نفتی و صادرات محصولات پتروشیمی نیز به علت عدم امکان شناسایی ناشی از خرد بودن محموله‌ها، به مراتب قابلیت تحریم کمتری نسبت به صادرات نفت خام دارد.

لذا، از منظر مصونیت در برابر تحریم، صادرات گاز و صادرات فرآورده‌های نفتی و محصولات پتروشیمی نفتی و گازی بر صادرات نفت خام اولویت دارد. آمار مرتبط با دو دوره تحریم اخیر در ده سال گذشته نیز نشان می‌دهد، صادرات این محصولات، به‌ویژه صادرات گاز، اثرپذیری چندانی از تحریم‌ها نداشته است.از بعد آورده سیاسی، به طور کلی ابزار انرژی می‌تواند در دو مقوله آورده سیاسی داشته باشد: اول، ایجاد بازدارندگی از طریق ایجاد وابستگی متقابل (وجه سلبی) و دوم، ایجاد زمینه توسعه روابط سیاسی با کشورهای هدف (وجه ایجابی). از این منظر، صادرات گاز به علت ساختار بازار منطقه‌ای و نسبتا انحصاری، قراردادهای بلندمدت، حساسیت محل مصرف و عدم قابلیت ذخیره‌سازی بالا، نسبت به نفت روابط مستحکم‌تری بین خریدار و فروشنده شکل می‌دهد و با توجه به انحصار نسبی صادرکننده، قدرت اثرگذاری زیادی برای آن ایجاد می‌کند. صادرات نفت دارای آورده سیاسی متوسط، و بیشتر از جنس ایجاد زمینه توسعه روابط سیاسی است و صادرات فراورده‌های نفتی و محصولات پتروشیمی نیز فاقد اثرگذاری سیاسی جدی است. در مقایسه بر اساس آورده اقتصادی، اگر معیار مقایسه ارزش‌افزوده در نظر گرفته شود، صادرات گاز عدم‌النفع کمتری نسبت به صادرات نفت دارد. زیرا زنجیره ارزش گاز محدودتر بوده و امکان ایجاد ارزش‌افزوده قابل توجهی در صورت ورود به فرایندهای پتروشیمی ندارد. در بررسی مصارف گاز در جهان و هم‌چنین در کشورهای توسعه یافته، مشخص می‌شود که سهم بسیار کمی (در حدود ۲ تا ۳ درصد) به خوراک پتروشیمی اختصاص می‌یابد و عمده مصارف گاز به منظور تولید گرما یا برق است که موید عدم امکان تولید اقتصادی مواد با ارزش‌افزوده بالا در زنجیره ارزش گاز طبیعی است.

اخبار

پرداخت ۱۳۷۰ میلیارد تومان پاداش صرفه‌جویی برق به مردم

وزیر نیرو گفت: مطابق وعده‌ای که دادیم نزدیک به ۱۳۷۰ میلیارد تومان پاداش صرفه‌جویی به بخش خانگی پرداخت شد.به گزارش اقتصادسرآمد، علی‌اکبر محرابیان، وزیر نیرو، در تشریح فعالیت‌های یکساله دولت سیزدهم در حوزه برق اظهار داشت: شهریور سال ۱۴۰۰ ناترازی سنگینی در صنعت برق وجود داشت و احکام برنامه ششم توسعه در حوزه افزایش ظرفیت تولید برق محقق نشده بود. بر این مبنا برنامه‌ای برای جبران ناترازی برق تقدیم مجلس شد و جزئیات این برنامه را در کمیسیون اقتصادی بررسی کردیم.وزیر نیرو با اشاره به اینکه در جلسه امروز کمیسیون اقتصادی عملکرد وزارت نیرو در چارچوب برنامه تقدیمی سال گذشته به مجلس بررسی شد، گفت: عمده اقدامات در حوزه برق در دو بخش تقسیم‌بندی می‌شود. افزایش ظرفیت نیروگاهی کشور بخش اول بود که ما برنامه‌ریزی کردیم و اقدامات ما حاکی از افزایش ۶ هزار مگاواتی ظرفیت تولید نیروگاهی شامل نیروگاه های حرارتی و نیروهای تجدید پذیر و ارتقای توان است.وی افزود: اقدام دوم مدیریت مصرف با در نظر گرفتن منطق اقتصادی بود، ما در بخش خانگی شاهد صرفه‌جویی ۴۲ درصد از مشترکان این بخش بودیم.محرابیان ضمن تشکر از همراهی مردم گفت: تشکر از مردم با پاداش صرفه‌جویی در دستور کار قرار گرفت و مطابق وعده‌ای که کردیم، نزدیک به ۱۳۷۰ میلیارد تومان پاداش صرفه جویی به بخش خانگی پرداخت شد.وزیر نیرو تاکید کرد: احداث ۶ هزار مگاوات نیروگاه و صرفه جویی مردم در بخش خانگی سبب شد تا انرژی بخش تولید و صنعت به خوبی تامین شود.

به ترکیه صادرات برق نداریم در مرحله تست و راه اندازی پست بک تو بک وان هستیم

مدیرعامل توانیر گفت: بر اساس برنامه‌ریزی‌ها و اقدامات صورت گرفته، نهایتا تا پنج ماه آینده برق ایران به ترکیه صادر می شود.به گزارش اقتصادسرآمد، آرش کردی با بیان اینکه در حال حاضر به ترکیه صادرات برق نداریم و در مرحله تست و راه اندازی پست بک تو بک وان هستیم، اظهار کرد: اجرای این طرح پیشرفت خوبی داشته و اگر به بهره برداری برسد می توانیم صادرات را آغاز کنیم. تا کنون نیز ۶۰ تا ۷۰ درصد مرحله آزمایشی را طی کره است.وی با بیان اینکه درحال حاضر وضعیت صادرات برق مطلوب است، اظهار کرد: مطابق قراردادهای بین المللی صادرات انجام می شود، منع و مانعی برای صادرات وجود ندارد و به تعهداتمان در این زمینه پایبند هستیم.مدیرعامل شرکت توانیر با اشاره به میزان صادرات برق، گفت: اکنون میزان صادرات برق حدود ۷۰۰ تا ۸۰۰ مگاوات است. کردی با اشاره به لزوم وجود صادرات در کشور، اظهار کرد: مبادلات برق اهمیت زیادی دارد و با توجه به این‌که ایران کشوری انرژی‌خیز است می‌توانیم از منابع و ظرفیت‌های موجود در این بخش استفاده کنیم، تنها سه ماه در سال دچار محدودیت هستیم، لذا باید سیاست‌های صادراتی را حفظ کنیم و این به نفع کشور است.به گزارش ایسنا، درحال حاضر مقاصد صادراتی برق ایران، کشورهای افغانستان، پاکستان و عراق هستند.

مازوت سوزی آخرین راه‌کار برای تامین سوخت نیروگاهی

کردی گفت: امیدواریم نیازی به مازوت سوزی پیدا نکنیم و یا در حداقل خود اتفاق بیافتد به گونه‌ای که هم برق مصرفی کشور تأمین شود و هم مازوت سوزی در آخرین اولویت مصرف سوخت قرار بگیرد. سال گذشته ۱۶ نیروگاه برای تأمین سوخت خود از ابتدای آبان شروع به مازوت سوزی کردند، اکنون این سوال وجود دارد که برنامه‌ای برای تأمین سوخت زمستانی نیروگاه‌ها در نظر گرفته شده است؟ آرش کردی مدیر عامل توانیر در پاسخ به این سوال مهر گفت: برنامه ریزی هایی از سمت وزارت نفت و وزارت نیرو مبنی بر بهترین سوخت سانی در فصل سرد سال وجود دارد. وی ادامه داد: امیدواریم مانند سال گذشته که توانستیم از زمستان عبور کنیم امسال نیز بدون خاموشی و با همان برنامه سوخت رسانی نیروگاه‌ها انجام شود. اما چند نکته وجود دارد یکی بحث صرفه جویی سوخت گاز در زمستان است و دیگر نحوه تأمین سوخت نیرو گاه‌ها که اکنون در حال انجام و هماهنگی است. آن چیزی که ما به عنوان شبکه باید رعایت کنیم، رعایت آرایش تولید، به عبارتی بهترین آرایش تولید صرف و صلاح در نیروگاه‌ها از دست مسائلی هستند که باید در شبکه مورد توجه قرار گیرد. کردی در پاسخ به این سوال که در سال جاری آیا مازوت سوزی اتفاق می‌افتد یا خیر، گفت: بستگی به نوع مصرف دارد و تمام سعی ما بر این است که نیازی به مازوت سوزی پیدا نکنیم و یا در حداقل خود اتفاق بیافتد به گونه‌ای که هم برق مصرفی کشور تأمین شود و هم سوخت مازوت در آخرین اولویت مصرف سوخت قرار بگیرد، در صورتی که به مرحله مازوت سوزی برسیم همان نیروگاه‌های سال گذشته است.

فاصله بین تولید و مصرف آب شرب تهران به ۷ هزار لیتر رسید

مدیر بهره برداری از تاسیسات آبفای تهران گفت: تولید آب شرب تهران حدود ۳۳ هزار لیتر و مصرف ۴۰ هزار لیتر برثانیه است که این فاصله ۷ هزار لیتری، از ذخیره مخازن تامین می‌شود.به گزارش اقتصادسرآمد، آقای ملکوتی گفت: براساس اطلاعات مرکز کنترل آب تهران، مصرف لحظه‌ای شهروندان ساکن در شهر تهران حدود ۴۰ هزار لیتر بر ثانیه و حجم ذخیره آب شرب این شهروندان یک میلیون و ۲۳۰ هزار مترمکعب است که با وضعیت نرمال ما حدود ۱۷۰ هزار مترمکعب فاصله دارد.وی افزود: به دلیل خشکسالی‌های پی در پی که اتفاق افتاده و بارش‌هایی که در پاییز با تاخیر انجام خواهد شد حجم ذخیره سدها، امسال نسبت به سال ۱۴۰۰، نوزده درصد، و سال ۱۳۹۹، پنجاه و دو درصد و با وضعیت نرمال ۵۰ درصد کاهش پیدا کرده است. مدیر بهره برداری از تاسیسات آبفای تهران ادامه داد: شهروندان ساکن شهر تهران از مصارف غیرضرور، مانند استفاده از آب شرب برای شستشوی محوطه ها، پارکینگ‌ها و سایر مشاعات خودداری کنند و به فرزندان شان هم این آموزش‌های لازم را بدهند و از آموزگاران و معلمان نیز خواهش می‌شود موارد استفاده صحیح از آب شرب را در کلاس‌های درس به دانش آموزان آموزش دهند تا بتوانیم با کمک یکدیگر از هدررفت منابع جلوگیری کنیم.

توافق ایران و ارمنستان برای تمدید قرارداد تهاتر برق و گاز

ایران و ارمنستان درباره تمدید قرارداد تهاتر برق و گاز یادداشت تفاهمی امضا کردند.به گزارش اقتصادسرآمد، ایران و ارمنستان رسماً از بیست و سوم اردیبهشت ماه ۱۳۸۸ تهاتر گاز با برق را آغاز کردند و طبق قرارداد فی مابین، صادرات گاز ایران به کشور ارمنستان همراه با تهاتر با برق و یا بدون تهاتر با برق تا سال ۱۴۰۸ شمسی ادامه خواهد داشت.براساس مفاد این قرارداد، صادرات گاز ایران به ارمنستان از ۱,۱ میلیارد متر مکعب در سال اول آغاز شده و پس از ٤ سال به ۲,۳ میلیارد متر مکعب افزایش یافته و ارمنستان نیز سالانه ۳,۳ میلیون کیلووات برق به ایران تحویل می‌دهد. نیکول پاشینیان، نخست‌وزیر ارمنستان، گفت‌وگوی دوجانبه‌ای با رئیس جمهوری ایران در تهران داشت و در حاشیه سفر نخست‌وزیر ارمنستان و هیئت بلندپایه سیاسی و اقتصادی این کشور به ایران، دو کشور درباره تمدید قرارداد تهاتر برق و گاز یادداشت تفاهمی امضا کردند.سید ابراهیم رئیسی، رئیس جمهوری در بخشی از سخنان امروز خود در حاشیه دیدار با نخست‌وزیر ارمنستان در این خصوص گفت: در چند ماه گذشته ٤۳ درصد رشد روابط تجاری با ارمنستان ثبت شد، اما هدف‌گذاری برای توسعه روابط تجاری و اقتصادی میان دو کشور ۳ میلیارد دلار است که دستیابی به آن کاملاً امکان‌پذیر است.همچنین نیکول پاشینیان، نخست‌وزیر ارمنستان با اشاره به همکاری‌های انرژی دو کشور اعلام کرد: وزیران مربوطه درباره تمدید قرارداد تهاتر برق و گاز یادداشت تفاهمی امضا کردند و شواهد نشان می‌دهد این دیدار کاملاً مفید و سازنده بود.